SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 48. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 13, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го БЕРЕЗНЯ 1991 Ч. 48. РІК XCVIII.

ВІДБУВСЯ ЖІНОЧИЙ МІТИНҐ

Київ (УНІАР) — Тут у п'ятницю, 8-го березня, на майдані Незалежности відбувся багатолюдний жіночий мітинґ протесту проти союзного договору.

У мітинґу взяли участь представниці НРУ, Комітету Солдатських Матерів, Спілки „Чорнобиль", організації „Зелений Світ" та багатьох інших. До зібраних промовляли народний депутат України Лариса Скорик, представник „Зеленого Світу" Наталка Преображенська, Михайлина Бородай та інші активістки.

Жінки України, як відомо, несуть основний тягар економічної кризи, наслідків чорнобильської катастрофи, екологічного забруднення тощо. Однак на мітинґу вони не нарікали на гірку долю кожної зокрема. Очевидно киянки вже усвідомили, що тільки у незалежній українській державі можна досягти кращого майбутнього для дітей і внуків. Учасниці мітинґу вимагали незалежности Україні, проходження військової служби громадянами України на території республіки, висловили протест проти підписання нового союзного договору, вимагали надати Києву статус зони екологічного лиха. Промовці відзначили, що тисячі дітей в Україні та Києві захворіли на левкемію в наслідок радіяційного зараження. Хворих з'являється все більше, а проімперська влада не тільки не вживає заходів для врятування дітей, але й навпаки: в різних реґіонах республіки населенню продають заражені радіяцією продукти.

Зокрема у 66-ій школі Дніпропетровського ще в лютому виявили що риба, яку подали дітям на обід, була дуже радіоактивною. За допомогою приладу, виготовленого в Данії, встановлено, що риба випромінює 2,000 мікрорентґенів на годину. Водночас совєтські прилади не реєстрували підвищеної радіяції. Головний лікар міської санепідемстанції Міхаїл Чертков заявив, що імпортований прилад не викликає довір'я. Вимірювання проведено в присутності всіх працівників радіологічної лябораторії, рибу відправили на хемічно-ізотопне дослідження в Хеміко-Технологічний Інститут і результати дослідження передано до міського виконавчого комітету, однак радіоактивну рибу продовжують продавати.

Учасниці мітинґу також протестували проти того, що тисячі людей досі проживають на заражених радіяцією територіях, в тому числі кияни та жителі Київської области.

УРП видає свою газету

Київ (УНІАР) — Тут з початком березня вийшло перше число видання Української Республіканської Партії (УРП) „Самостійна Україна". В газеті надруковано звернення керівника партії, народного депутата України Левка Лук'яненка до читачів. Опубліковано нові свідчення щодо провокації проти члена парляменту Степана Хмари, подано розгорнутий репортаж про недавні події у Литві та порушено багато різних актуальних проблем.

Головним редактором газети став колишній активіст московського українського земляцтва Володимир Голобородько. Передплата нового видання можлива від 1-го квітня. Його індекс 61000.

Активісти УРП виїхали в різні реґіони республіки для роз'яснювальної роботи серед населення. Одна з груп, що поїхала до Басарабії в місто Хотин, була запрошена до місцевого відділу міліції, де на аґітаторів за незалежну Україну намагалися чинити тиск, проте поводилися коректно. Правда, начальник міліції Попов погрожував притягненням до відповідальности „за організацію шествія". У відповідь, активісти УРП розповсюдили свої летючки і серед міліціянтів.

У Вижниці притягнено до суду видавця газети „За Нашу Республіку", члена УРП Миколу Плав'юка. Позивач — районний відділ КҐБ. До суду спричинилася публікація в газеті під заголовком „Хлопчикам із КҐБ — відкритий лист". Таке звернення образило гідність чекістів.

У Великомихайлівці на Одещині міліція затримала активістів УРП Ольгу Долішню, Андрія Забродського, Юрія Романчука, Олексія Ворону, які вели аґітацію за незалежну Україну. Начальник відділу міліції Іван Суворов зажадав від них документ на дозвіл проводити таку аґітацію. Через дві години затриманих звільнили.

Більш брутально поводилися працівники міліції з Ширяєва, де аґітаторів УРП затримали, відібрали у них летючки і пресу, вчинили брутальний обшук та допит. Начальник райвідділення міліції Сторожук заявив: „Приїдете ще раз — зустрінемо вас з намиленими мотузками!". Особливо зухвало поводився невідомий у цивільному. На прохання представитись, він відповів: „А больше нічеґо не хотітє?" Представники командної системи на Одещині поводяться свавільно й безкарно. Коли одеська обласна організація УРП скерувала ряд активістів до дільничних комісій майбутнього референдуму, апаратники під надуманим приводом відмовилися зареєструвати республіканців, хоч серед них були ветерани війни і праці, учителі, коператори.

Москва намагається підбудувати свій престиж після війни

Москва. — Міністер закордонних справ СССР Александер Безсмертних, виступаючи в Москві на пресовій конференції, привітав коаліційні держави з перемогою у війні проти 600-тисячної іракської армії Саддама Гуссейна, яку, до речі, озброювали і вишколювали комуно-московські імперіялісти за грубі більйони долярів, підкреслюючи важливість міжнародної співпраці, особливо на форумі Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, на якому СССР вважав себе головним грачем.

Скоре закінчення війни в районі Перської затоки Безсмертних вважає дуже важливою міжнародною справою і досягненням. „Ми переконані, — заявив совєтський міністер, — що це перший випадок коли міжнародна спільнота виступила спільно проти анексії одної держави другою". Безсмертних підкреслив, що ще перед формальним зупиненням війни президентом Джорджем Бушем, він, мовляв, розмовляв телефоном з державним секретарем Джеймсом Бейкером і натякав на дальші совєтські старання для того, щоб змусити С. Гуссейна прийняти резолюцію Ради Безпеки ООН про виведення війська з Кувайту. Він, очевидно, ні словом не згадував журналістам про 11 інших резолюцій ООН, прийняття яких домагався Уряд Дж. Буша.

Він, наслідуючи мабуть проєкт коаліційних держав, також говорив про три пріорітети, які повинні стати базою для встановлення справжнього миру на Близькому Сході. Безсмертних думає, що знову ж таки цю справу ефективно зможе полагодити міжнародна спільнота, тобто членські держави ООН. „Москва є переконана в тому, що важливу ролю для встановлення миру на Близькому Сході повинен відіграти Ірак".

Міністер пояснив, що Совєтський Союз буде настоювати на полагодженні ізраїльсько-палестинського питання, від якого залежить припинення ворожнечі між народами і перегони в озброєнні.

СССР висловлює побоювання, що ЗСА і їхні альянти у війні з Іраком, святкуючи перемогу, захочуть самі відіграти провідну ролю на Близькому Сході. У зв'язку з цим були також пороблені заходи Міхаїлом Горбачовим напередодні наземної офензиви, щоб рятувати обличчя і престиж СССР перед демократичним світом і забезпечити собі стежечку до арабських країн в майбутньому, — кажуть західні дипломати і політичні аналітики.

Правда, Безсмертних не настоював на затриманні при владі С. Гуссейна і заявив, що СССР не спішиться з допомогою для Іраку, якщо Гуссейн залишиться при владі.

Б. ЄЛЬЦИН ВИПОВІВ ВІЙНУ М. ҐОРБАЧОВУ

Москва. — У понеділок, 11-го березня, засідання совєтського парляменту почалося з гострого обміну думками з приводу суботнього виступу голови парляменту Росії Боріса Єльцина, під час якого він закликав оголосити війну керівництву країни.

Як повідомляє парляментський представник ТАСС Іван Іванов, ряд депутатів запропонував „вислухати антисовєтський виступ Боріса Єльцина" і дати йому політичну оцінку. Інші висловилися проти, мотивуючи це тим, що буде створена реклама російському президентові, на що він, мовляв, і розраховує.

Прозвучали також голоси Міжреґіональної депутатської групи, закликаючи шукати справжніх виновників кризи в країні.

Під час дискусії був надісланий депутатський запит генеральному прокуророві СССР Ніколаєві Трубінові з просьбою дати оцінку конституційности заяви Б. Єльцина, бо основний закон забороняє заклики до насильного скинення законних органів влади.

Після обміну думками було вирішено послухати магнетофонну стрічку з півгодинним виступом Б. Єльцина в перерві, а потім повернутися до цієї справи.

З різкою заявою, яка напевно віддзеркалює офіційну точку зору, виступив політичний коментатор ТАСС Серґей Колєсніков. „Конфронтація в суспільстві, — вважає він, — виникла не сьогодні. До її виникнення приклали руку крайні сили і із так званого 'лівого', і з правого табору. Однак нинішньому етапові такого руйнівного загострення ситуації в країні ми зобов'язані силам, які виступають під демократичними і народними псевдонімами. Саме вони почали останніми днями наступ на совєтський конституційний лад. Саме ці сили застосовують методи мітинґового і психологічного тиску... На жаль, цей тон надав російський президент Боріс Єльцин, який дав сиґнал до 'наступу', до пошуку ворогів навіть у власному таборі. Мета наступу не приховується: оголошена війна керівництву країни, політиці перебудови, будь-яким рішенням президента країни, створення сильної опозиційної організованої партії".

День пізніше після виступу Єльцина народний депутат Тельман Ґдлян уже оголосив про створення нової Народної партії Росії, яка, за його словами, зможе взяти на себе відповідальність за майбутнє країни і „стане в пряму опозицію до КПСС і існуючого режиму".

Шахова дружина УСЦАК іде в Україну

Нюарк, Н. Дж. (О. П.). — У зв'язку зі святкуванням 80-річчя СТ „Україна", Львів, в другій половині червня цього року, туди запрошено на змагання крім футбольних, відбиванкових, тенісових і плавацьких збірних також і шахову репрезентацію Української Спортової Централі Америки й Канади.

Ланковий шахів УСЦАК, д-р Орест Попович його заступник, мґр Борис Бачинський, вже затвердили ось такий склад збірної з шахів для поїздки в Україну: Борис Бачинський (УСО „Тризуб", Філядельфія), Михайло Москаль (СТ „Україна", Торонто), Корнель Осадца (Огайо), Орест Попович, Петро Радомський і Степан Стойко (всі три — УСВТ „Ч. Січ", Нюарк). Бачинський, Попович і Стойко є майстрами і в рамках Американської шахової федерації, і Міжнародної шахової федерації (ФІДЕ). Радомський є майстром Американської шахової федерації.

Тимчасовий плян передбачає для шахістів ряд дружинових матчів у Львові та по одному в тернополі та Дрогобичі. Шахова репрезентація УСЦАК має перед собою важке завдання, бо Львів є сьогодні найсильнішим шаховим осередком України.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ БАНКУ

Чикаґо, Ілл. — Тут у середу, 20-го березня, о год. 7-мій вечора відбудуться чергові Загальні збори 1-го Українського Федерального Щадничого Банку „Певність". Збори відбуватимуться в авдиторії дому СУМ, 2457 Вест Чикаґо аве.

У В-ві „Смолоскип" вийшли спогади Д. Гуменної „Дар Евдотеї"

Балтимор. — Тут в Українському Незалежному Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка вийшли два томи спогадів відомої української письменниці Докії Гуменної п. з. „Дар Евдотеї".

Спогади написані в мемуарному жанрі. Вони охоплюють майже пів століття — 1904—41 роки.

Новий твір Д. Гуменної поділяється на два томи. Перший том (306 стор.) „Київські кручі" складається з трьох частин — „Жашківські четверги", „Ставищанська розкіш" і „Мрія", що зветься „Київ". В цьому томі авторка змальовує прагнення молодого покоління до освіти та шукання нових доріг, хоч би й у несприятливих на той час умовах — вибух Першої світової війни, революція, українські визвольні змагання. Прагнення молодого покоління, а в тому й Д. Гуменної, відбуваються на загальному тлі, у рамках історичних переворотів, переважно у Києві, що й видно з назви розділів.

Другий том „Жар і крига" (346 стор.) складається теж з трьох частин — „Мрія що зветься література", „Харківські вітрюги", „Мої примітивні родичі". У цьому томі авторка розповідає про успіхи й невдачі молодої адептки, несміливої дівчини у літературному середовищі 1920-их років. Все виливається у розгром її перших спроб. Результат — вигнання з околиць літератури за те, що посміла торкнутися заборонених тем — зубожіння села, голод, русифікація. Відрух авторки і її ґенерації — шукання виходу з духовної кастрації, що на неї було присуджене молоде покоління. У цьому томі авторка представляє духовну самооборону молоді на тлі і в сфері останніх передвоєнних років.

В передмові до спогадів, О. Зінкевич пише: „Молода дівчина, початкуюча письменниця, спостерігає майже всіх письменників Києва того часу. Вона бачить їхню творчість, їхнє життя, їхні творчі проблеми цілком іншими очима. Очима відкритими на повну широчінь, очима, які вміють все бачити й сприймати по-своєму. Вона дивиться на літературний процес не через призму тодішньої партійної критики, а через призму молодої, часом дуже наївної, дівчини, яка раптом опинилася в столиці України".

До обидвох томів спогадів додано з архіву Д. Гуменної світлини й фотокопії деяких документів, які збереглися в неї.

Мистецьке оформлення спогадів виконав Олесь Тимошенко. Ціна обидвох — томів 35 ам. дол. (з поштовою оплатою) або 41.25 кан. дол. Розповсюдженням спогадів Д. Гуменної займається Украпринт. Всі замовлення проситься слати на адресу: Ukraprint, P. O. Box 304, Woodstock, Md., 21163.

ПЕРЕДВЕЛИКОДНІЙ КОНЦЕРТ СКРИПАЛЯ К. СТЕЦЕНКА

Ірвінґтон, Н. Дж. — Тут у неділю, 17-го березня, в приміщенні Українського Народного Дому, 140 Проспект авеню, відбудеться прощальний концерт Кирила Стеценка в ЗСА. В зв'язку з натупаючими Великодніми святами виконуватимуться кращі зразки скрипкової церковної музики Баха, Ген деля, Вівальді, М. Березовського. На бажання слухачів буде запропонована розповідь-огляд стану сучасного музичного життя в Україні з демонструванням рідкісних відеозаписів. Початок о год. 3-ій по полудні. Після концерту — кава і солодке. За інформаціями звертатись, телефонуючи на числа: (201) 375-0156, або 372-9856.

В Англії створено Чорнобильський Комітет

Лондон (Чорнобильський Комітет). З ініціятиви Союзу Українців у Великій Британії, у вівторок, 29-го січня, відбулося основуюче засідання Крайового Чорнобильського Комітету (КЧК) для відзначення п'ятої річниці чорнобильської трагедії, яка припадає на 26-го квітня. До складу КЧК були запрошені та ввійшли: Помісна Українська Католицька Церква, Українська Автокефальна Православна Церква, Євангелики, суспільно-громадські та політичні організації: Союз Українців у Великій Британії, Об'єднання Українців у Великій Британії, Об'єднання бувших вояків Українців у Великій Британії, Організація Українських Жінок у Велекій Британії, Спілка Української Молоді у Великій Британії, Пласт у Великій Британії, Українське Крайове Патріярхальне Об'єднання, Українська Центральна Інформаційна Служба, Українська Інформаційна Служба, Українська Видавнича Спілка, Представництво Виконного Органу УНРади, Українське Товариство у Великій Британії, Спілка Українських Учителів та Виховників, Релігійне Товариство Свята Софія, Філія Українського Католицького Університету, Товариство Українських Літераторів, Леґіон Симона Петлюри, Товариство Українських Жінок ім. Олени Теліги, Товариство „Бойківщини", Товариство „Гуцульщина", тижневик „Українська Думка", Союз Гетьманців-Державників, Товариство „Волинь", „Українські вісті".

На цьому ж засіданні покликано до дії Діловий Чорнобильський Комітет (ДЧК) що його очолив д-р Любомир Мазур. До комітету (ДЧК) увійшли заступники голови: проф. Олександер Бондарівський, Андрій Костюк і Богданна Крушельницька.

Центральне відзначення річниці відбудеться в Лондоні в неділю, 27-го квітня.

КОНЦЕРТ НАРОДНОЇ ПІСНІ ТА РОМАНСІВ

Ню Йорк. — Заходами Української Вільної Академії Наук і Літературно Мистецького Клюбу тут у п'ятницю, 15-го березня, о год. 6.30 вечора відбудеться концерт провідних солістів Львівського Театру Опери і Балету (в переїзді через Ню Йорк) Тамари Дідик, сопрано, і Олександра Врабеля, баритон, при фортепіяновому супроводі Оксани Равлюк-Прутиняк. В репертуарі народні пісні та романси українських композиторів. Концерт відбудеться в залі дому Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню.

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 10—ГО БЕРЕЗНЯ, в одному з районів західньої частини Єрусалиму арабський терорист поранив чотирьох ізраїльських жінок. Нанесені поранення були такі серйозні, що всі чотири особи померли в шпиталі Гадаса. Поліції вдалося віднайти вбивцю, але він почав втікати і під час втечі був поранений в обидві ноги. На місце злочину прибув відділ військовиків, щоб не допустити до самосуду і більших заколотів між ізраїльцями і пакестинцями. В останніх трьох місяцях загинуло від ножів арабів 13 ізраїльтян, вісім палестинців були вбиті жидами, які помстилися за вбивство своїх рідних.

В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ НА ФОРУМІ Верховної Ради, а зглядно на одній з комісії, обговорюється новий еміґраційний закон. Згідно з інформацією керівника управління еміґрації, не передбачається більше викликів із за кордону, якщо хто із совєтських громадян хоче виїхати на постійно чи на тимчасове перебування за кордон, П. Рудєв заявив, що новий закон все одно зудариться зі старими труднощами, тобто з браком паперу на пашпорти й інші документи і брак транспорту. Рудєв підкреслив, що вже тепер головна повітряна лінія Аерофлоту і навіть залізничні лінії перевантажені і дуже часто на квиток приходиться чекати місяцями. Газета „Ізв'єстія", орган Верховної Ради СССР, пропонує, щоб уряд поширив права закордонних летунських компаній і дав їм право вивозити і ввозити тих осіб, які подорожують в обидві сторони. Новий закон передбачає також виїзди совєтських громадян на заробітки за кордон з правом повороту на батьківщину без жодних труднощів. Рудєв однак заявив, що уряд не зможе заґарантувати кожному громадянинові, який має закордонний пашпорт виїзд.

ТУРЕЦЬКА ГАЗЕТА „АНАТОЛІЯН" написала, що турецький уряд окремо просив головне командування коаліційних військ в Савдійській Арабії не бомбити інтенсивно військових частин Саддама Гуссейна на півночі Іраку, щоб не створювати враження, що Туреччина зацікавлена цілковитим знищенням збройних сил іракського диктатора. Розбиття тамошніх частин могло б захитати балянс і дати можливість курдам, які є також противниками Туреччини, використати ситуацію. Виглядає однак, що Туреччина на спілку з Іраком не хоче за всяку ціну допустити до голосу курдів і воліє тримати на кордоні з Іраком 180,000 своїх вояків у противагу 100-тисячній іракській армії, яка, завдяки Туреччині ще й нині здібна обстріляти ракетами „Склад" з хемічними головками Туреччину та інші сусідні арабські країни. Значить, кажуть військові аналітики, турецький уряд, керуючись власними інтересами і затримання стану поневоленням курдів, не зробив великої прислуги для підірвання авторитету С. Гуссейна і знищення його війська на півночі.

МАДЯРСЬКИЙ УРЯД ПРИЙНЯВ програму нової економічної реформи, яка передбачає прискорену приватизацію економіки, зменшення контролі держави, зміцнення мадярської валюти до 1993 року. Мадярщина, одна з перших колишніх сателітів Москви, хоче повністю перейти на систему вільного ринку, а якщо буде можливість стати членом Европейської економічної спільноти. Міністер фінансів Міхал Купа високо оцінив нову економічну програму уряду і назвав її програмою національного відродження.

Дітройтська Округа УНС відбула Збори

Учасники зборів з головним предсідником УНСоюзу У. Дячук

Дітройт (З. Василькевич). — Як і в минулому, Річні загальні збори Дітройтської Округи УНС були ще одним кроком вперед у праці для УНСоюзу. Цьогорічні збори відбулися в неділю, 10-го лютого, у приміщенні Українського Культурного Центру у Воррені. Присутні були делеґати, члени Управ, Відділів та деякі гості. Почесною гостею була головний предсідник УНСоюзу Уляна Дячук.

Збори відкрив голова Округи д-р Олександер Серафин. Він ствердив правосильність зборів і подав порядок нарад, який прийнято без змін. На внесок Зенона Василькевича предсідником зборів вибрано д-ра Серафина, заступником Ірину Прийму і Стефана Віхара, а секретарем Романа Лазарчука. До Почесної президії крім У. Дячук попрошено сеньйора-союзовця Михайла Бабія.

Наради почались звітуванням. Перший звітував голова Округи. Він подав перегляд праці Округи за минулий рік, частиною якої був Союзовий День для активу УНСоюзу на „Діброві", семінар для секретарів, спонзорування концерту ансамблю „Гомін" з України, зустріч з Михйлом Горинем, засідання Управи та постійне приєднування членів. Крім того голова репрезентував УНСоюз на нарадах братських організацій стейту Мишиґен. Д-р Серафин підкреслив факт, що на 19 Відділів Округи вісім були організаційно неактивні. Мимо того, Округа виконала свою квоту на 77 відсотків. Він подякував членам Управи за гарну співпрацю у минулому, а Головному Урядові за уділення стипендій для Округи.

Другий звітував секретар Р. Лазарчук. Він дав перегляд своєї праці у ділянці писання протоколів і численної кореспонденції. Опісля звітував касир Ярослав Базюк. Він подав суми приходів, видатків, особливо у зв'язку з концертом. Виконував свої функції під час усіх імпрез, підчеркнув ощадну фінансову господарку, подав кінцеве сальдо Округи,

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

У НЕДІЛЮ. 10—ГО БЕРЕЗНЯ, НА військовому летовищі Ендрус біля Вашінґтону закінчився довгий та важкий шлях 21 особи, колишніх військовополонених, які з іракської неволі приземлились до величавих вітань не тільки своїх рідних, але в першу чергу цілого ряду високих цивільних і військових провідників країни. Щирим „вітайте з поверненням додому" секретар Департаменту оборони Ричард Чейні висловив їм всім цілий жмут привітальних слів вдячности. Виходячи з літака кожного із колишніх військовополонених потиском руки привітали секретар Р. Чейні та шеф штабу американських військових з'єднань генерал Колін Повелл під звуки військової музики та радісних вигуків кількатисячної маси рідних, приятелів і співвітчизнян.

РАСОВО—ЕТНІЧНИЙ АСПЕКТ населення Америки сильно змінився за останніх десять років, бо майже кожний четвертий громадянин ЗСА визначує своє походження як: африканське, азіятське, еспанське та індіянське. Згідно з переписом населення з 1980 року, щоп'ятий американець має якесь етнічне походження. Найбільший приріст серед еспаномовного населення, бо аж 7.7 міл. осіб або 53 відсотки від 1970 до 1980 року. Знавці стверджують, що такий великий приріст якраз серед цієї меншинної групи є пов'язаний не тільки з природним збільшенням народин, але також з іміґрацією та леґалізуванням багатьох одиниць цієї групи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Поворот Героїв

На Савді-арабській пустині сама тільки Америка зосередила понад півмільйона війська, не рахуючи залог на морській армаді. Ясно, що після переможного закінчення війни неможливо негайно перевезти тієї маси вояцтва до рідної Америки. Однак вже перша „пайка" американських людей у військових уніформах — це наче репрезентація всієї переможної армії. І тому правильно заздалегідь приготовлялися у різних містах Америки вітати тих мужчин і жінок з якнайбільшою парадою, як справжніх героїв.

У минулий четвер повернулася вже така репрезентація. Ті вояки були героями від першого дня, як вислано їх у той далекий і страшенно непривітний край, на пустиню з її пісковими хуртовинами, нестерпною спекою, вітрами та в мусулманській державі, яка має свої специфічні закони, звичаї й обичаї та власний, зовсім інший як американський спосіб життя. Вони були героями ще поки почалося бомбардування ворожих позицій та ворожої наземної зброї американським летунством і далекобійними корабельними гарматами. Коли в різних містах Америки і перед самим Білим Домом у Вашінґтоні маршували лівацькі демонстранти з окликами й написами на таблицях „Геть з війною" — то тих півмільйона молодих мужчин і жінок були віддані тілом і душею своїй батьківщині і знали та відчували, що обов'язує їх льояльність і послух їхнім старшинам аж до Президента, конституційного верховного команданта. Вони страшенно раділи відвідинами достойників, які манiфестували безперервний найтісніший духовий зв'язок батьківщини і всього народу з отими вояками. Їздив туди віцепрезидент, їздили члени уряду, особливо секретар оборони, їздили конґресмени і сенатори, і щоденно один генерал інформував пресу та всю ту вояцьку масу. У своєму заключному звіті верховний командир у фронтовій смузі генерал Норман Шварцкопф найвищими суперлятивами висловлювався про всіх американських вояків, прославляючи їхню відвагу, але й інтеліґенцію і притомність ума, потрібні у кожній новітній війні.

Для найближчих рідних — для батьків, дружин, наречених, для дітей повертаючих чоловіків, наречених, братів чи синів — це здійснення мрій, щоб оті їхні герої вернулися живі і здорові з війни, яка так усіх їх — і всіх нас — лякала. Це справді ласка Господня, але й здійснення народної мудрости „береженого Бог береже". Бо вся стратегія і тактика американських полководців була наставлена на заощадження людських жертв. Тому п'ять тижнів активним було тільки летунство — поруч з американським ще англійське і французьке — та корабельна артилерія. Тямимо з Першої і Другої світових воєн, що тактикою російського командування було переводити наступ якнайбільшими масами піхотинців, не дбаючи про людські втрати. Це така різниця воєнних тактик, як різною є сучасна совєтська людина, та ще й партійна, й людина західньоевропейської чи північноамериканської культури.

Ні один нарід у світі не складається з самих героїв. Складається з мужчин і жінок різного віку, які виконують свої щоденні обов'язки, сірі люди, які проте разом складають чесну, достойну спільноту. Америка нараховує кругло двісті п'ятдесять мільйонів осіб. Півмільйона з-посеред них доказали, що вони є героями на боєвищі, в обороні інтересів своєї батьківщини. В минулу середу вечером президент Буш промовляв до з'єднаних палат Конґресу і найдовші овації робила тисячна авдиторія прославі геройського американського війська. Найдовша овація була після завваги, що коли закидається американським працівникам хиби й недоліки, то вояки у війні проти Іраку були досконалими. Вони мають за собою страшенно виснажливі і прикрі місяці з перспективою загину. Коли ж пережили війну і вертаються у своясі, напевне до кінця свого життя згадуватимуть пережитий час в Савдійській Арабії, у боях на терені Кувайту й Іраку — як чудову незабутню пригоду. 250-мільйонів різних рас, віровизнань і різної національности, громадяни цієї країни, горді на тих героїв і вдячні їм за те, що такою світлою перемогою закінчили ту гнітючу кризу.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило з Риги, в Латвії, що там в середу, 6-го березня, зірвались три потужні бомби. Одна бомба майже цілковито знищила багатомешканевий будинок, в якому жили родини совєтських вояків і вчителів, які прибули до Латвії з Російської федерації. У повідомленні нічого не згадується про жертви в людях і про підозріння, що вибухи могли бути ділом зумисної диверсії. Підозрілим є тільки те, що зриви бомб в Ризі наступили кілька днів після таких зривів у Вільнюсі, Литва, під час яких були знищені будинки промосковської Комуністичної партії. Промосковські організації обвинуватили в тероризмі литовських націоналістів, які борятся за незалежність республіки. Зриви в Ризі можуть бути ділом КҐБ, яке шукає причини до започаткування чергових репресій проти прибалтійських самостійників, — кажуть незалежні пресові аґентства.

Микола Бараболяк

С. ГУССЕЙНОВІ — НА ПОДЗВІННЯ

II.

На піддержку погляду, що Буш не зуміє вбити пан-арабізму в результаті останньої війни за Кувайт, зацитую дещо зі статті в дуже поважному англійському журналі „Економіст" з 16-го лютого ц. р. Там сказано: „Держави, які постали на Середньому Сході, релятивно нові. Вони вирикнули щойно після закінчення Першої світової війни, і то у формах, які відповідають інтересам колоніяльних держав, а не сантиментам місцевого населення. Зразу льояльність того населення відносилась до одиниць менших як держава — до кланів, племен, родини. Нині їхні ідеї й аспірації є ширшого діяпазону. Такою ідеєю є пан-арабізм, почуття, що існує спорідненість цілого арабськомовного народу від Атлантику по Індійський океан. Ця спорідненість є більш автентична, ніж ці модерні держави, на які поділено арабський народ. Державна єдність арабів існувала дуже коротко — від VII до XIII сторіччя. Але пан-арабізм — це не тільки стародавня історія. Цю ідею експлуатували теж британці у війні проти турків у час Першої світової війни; під цим гаслом Нассер, пропаґуючи єдність арабів розбудував свої сили; це гасло залишається віруванням Баат партії і в Сирії і в Іраку; цей пан-арабізм робить те, що мешканець Йорданії уважає, що він має право бути так же багатим, як кувайтець; мабуть з тією ідеєю йшов іракський вояк на Кувайт..."

Стаття заторкує питання стосунку пан-арабського руху до Ізраїля, та заперечує, що війна велась головно для охорони Ізраїля. Це правда, що виступ Саддама в ролі „збирателя" арабських земель — це в першій мірі поважна загроза для існування Ізраїля, і тому годі останню кампанію ЗСА проти Іраку відмежувати від війни для охорони Ізраїля. В статті пишеться: „Пан-арабізм і ненависть арабів до Ізраїля — йдуть упарі. Ненависть до Ізраїля помагає втримати пан-арабський рух живим... Іслям теж підсилює цей рух. Як пан-арабізм, іслям ставиться вороже до окремих арабських держав, піддержуючи ідею єдиної арабської спільноти під законами Корану".

Пан-арабізм і ворожість до Ізраїля, як головного ворога ідеї з'єднання усіх арабів в одній державній спільноті, — це теж те, що дає леґітимність авторитарним арабським режимам. Наприклад, Ассад виправдує стосування у себе насилля і терору тим, що те конечне з уваги на сусідство з Ізраїлем. Хоч нині Ассад допомагає Америці проти Саддама, все ж виявляє в парі з цим свою ворожість до Ізраїля, щоб утримати протиізраїльську лінію. Він мав сказати, що ракети СКАД шкода тепер „марнувати" на Ізраїль: „Їх треба щадити на кращу нагоду". Лондонський „Економіст" твердить, що і на майбутнє, коли прийде нагода таврувати сусіда як ставленника колоніяльних інтересів, такі атаки як на Кувайт будуть повторюватись, а Саддама Гуссейна, хоч побитого, будуть араби виносити перед тими, які збезчестили себе асоціяціями зі Заходом. Стаття закінчується закликом до американського Уряду вжити рішучих заходів, щоб розв'язати палестинське питання та іншими заходами доказати арабам, що збройні сили не вжито головно для втримання при владі авторитарних режимів, як ці в Кувайті, і проти арабського народу.

Оце деякі думки на тлі евфорії, яка сповидно панує в ЗСА внаслідок великої побіди американського вояка на Близькому Сході. Якось не згадується про, (як дехто оцінює) до півмільйона жертв іракського населення та жахливе матеріяльне спустошення, яке нанесла війна. В цій атмосфері навіть не згадується теж про не співмірність жертв для досягнення війни. Виглядає, що найважливішим досягненням уважається змазання „в'єтнамського синдрому", депресії і зневіри у мілітарну силу ЗСА. Для замирення говориться про альянс прозахідніх арабських сил — Єгипту, Савдійської Арабії й Сирії — як своєрідної поліції, яка при допомозі ЗСА триматиме пан-арабські визвольні сили під контролею. Поживемо — побачимо, як з тим вийде.

Що може сказати українець на тлі цілої затії? Не йде воно до добра у світі. Лунають палкі фрази про гуманізм, національні і людські права, та, на жаль, те, що твориться у світі, завдає повну брехню тим ідеалам: на Близькому Сході на землях арабського народу піддержується держави, потворені на живому тілі народу колоніяльними західніми потугами, не допускаючи національним силам народу оформитись в одну державу арабського народу. А на Сході піддержується протилежну політику: там зорганізовано унітарну велетенську державу з різних народів у формі СССР і уважається, що, політичної стабільности ради, такі різні народи, як литовці, вірмени, таджики, чи українці мають насильно триматися вкупі під владою колонізатора.

Метою Саддама Гуссейна було приєднати до Іраку землі Кувайту, яку всі іракці уважають у добрій вірі частиною Іраку. Факт, що Кувайт — це домена одної родини, шейха Сабага, теж виправдував у очах іракців цю аґресію. На дальшому пляні мав Саддам мабуть теж намір загорнути Савді Арабію. Без сумніву, були у нього теж інтенції йти слідами Нассера і стати лідером загального пан-арабського руху. Коли так, то рух той не мав щастя. Саддам Гуссейн, як виявлялося, не має моральних кваліфікацій на таке діло, і тому треба уважати, що він своєю аґресією на Кувайт радше пошкодив ідеї пан-арабізму. Мубарак, лідер Єгипту, і Ассад, лідер Сирії, пішли радше за Бушом, чим піддержати Саддама Гуссейна.

Врешті заввага pro domo sua на тлі цілої кувайтської афери: ми були свідками, чого довершує нині воєнна технологія, рафінована зброя і воєнне знання. Тож час нам перестати маячити про нашу „збройну боротьбу", а сконцентруватись на заходах, які можуть мати в наших обставинах успіх.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Микола Мушинка

70 років українського професійного театру на Закарпатті

У п'ятницю, 25-го січня, директор пряшівського Театру ім О. Духновича Ярослав Сисак та я, як член президії Союзу Русинів-Українців Чехо-Словаччини, брали участь у святкуванні 70-річчя українського професійного театру на Закарпатті, яке відбулось у приміщенні Закарпатського українського музично-драматичного театру в Ужгороді.

Це було незвичне святкування. Таж ще до недавнього часу про професійний театр на Закарпатті у т. зв. „дорадянський час" не можна було навіть згадати, хоч від 1920 по 1945 рік тут було кілька українських професійних театральних колективів, таких як Руський театр товариства „Просвіта" (1921-29), „Веселка" (1931-33), „Нова сцена" (1934-39), Руський театр ім. Садовського (1936-38), Земський підкарпатський народний театр (1936-38) та Угроруський народний театр (1940-1944). Ці театри за чверть століття поставили понад 300 прем'єр, які мали понад 2.500 вистав. Працювали в них такі відомі артисти, як Микола Садовський, Микола Аркас, Олександер Загаров, Роман Курчів, Олекса Приходько, Юрій Шерегій, Володимир Лібовицький та багато інших. Та все це за 45 років совєтської влади замовчувалося, або подавалося у кривому дзеркалі, мовляв — це були петлюрівці, білоґвардійці та інші „вороги народу", які, мовляв, видавали себе за професіоналістів.

В нових демократичних умовах змінилося і ставлення до цієї світлої сторінки нашої недавньої історії, про що свідчить і згадуване святкування, основною частиною якого був урочистий концерт, присвячений цій даті. Із предсавників найстаршої ґенерації артистів у святкуванні брала участь і 92-річня Катерина Бандурович-Левицька.

Про історію театру розповів завідуючий театральним сектором товариства „Просвіта", професор Ужгородського університету Йосиф Баглай.

В другій частині програми, названій „З театром долю ми свою зв'язали", виступили із спогадами ветерани театру: Марія Петрашко-Морозівна, Марія Сочка, Петро Гоць, Семен Петрашко, Петро Ластівка та багато інших. Кращих представників театрального мистецтва Закарпаття було нагороджено дипломами і грошовими преміями.

В святковому концерті з нагоди 70-річчя Українського професійного театру на Закарпатті разом з артистами Закарпатського українського театру виступили колективи художньої самодіяльности Ужгородського університету, Закарпатського краєзнавчого музею, Берегівського, Воловечанського, Хустського народного театру та інші. Концерт закінчився могутнім „Многая літа", до якого приєдналася і публіка.

Як підкреслив директор Управління культури Василь Габорець, у післявоєнний період це було перше святкування річниці професійного театру на Закарпатті, святкування, яке, зокрема молодому поколінню, відкрило ще одну білу пляму нашої недавньої історії.

Нагадаємо, що один з чільних представників закарпатського театрального мистецтва Августин Шерегій ще у 1960-их роках написав тритомну працю „Нарис історії українських театрів на Закарпатській Україні, Чехії та Словаччині від 1918 до 1945 р.р." — понад 1.500 сторінок машинопису. Газета „Нове життя" у 1971 році почала друкувати скорочену версію цієї праці під назвою „П'ятдесятиріччя українського театру на Закарпатті". Після п'ятого продовження втручанням Ужгородського обкому партії публікування цієї праці було припинено. Вона і досі знаходиться в рукописі. Дуже хотілося б, щоб ця цінна праця, над якою автор працював протягом цілого життя, появилася друком саме на Закарпатті, а не Америці чи Канаді, де її збираються видавати. Один примірник її рукопису є у Свидницькому музеї української культури, другий — у Братиславському театральному інституті (разом з рукописом тритомних спогадів Ю. Шерегія „На власний театральний шлях"), третій мав би бути десь на Закарпатті.

Олександер Серафин

ЯПОНСЬКІ АВТОМОБІЛІ В ЗСА

Друга криза пального в 1979 році спричинила високі ціни бензини. Наслідком цього, запотребування на малі, економічні авта значно зросло в цілому світі, а зокрема в Північній Америці. Хоча японці експортували свої авта до ЗСА ще від 1950-их років, проте їхня частка американського ринку дуже зросла наслідком кризи пального — з 9.4 відсотка в 1975 році до 21.2 відсотка в 1980 році, — бо американські автомобільні фірми не могли задовольнити запотребування ринку. Американці не мали таких економічних і якісних машин, які постачали японські фірми.

З початком 1980-их років ЗСА встановили високе мито на вантажні машини і загрозили подібними засобами відносно легкових автомобілів. У висліді того японці „добровільно" обмежили свою квоту експортів до ЗСА у висоті 1,680,000 машин на 1981 рік, яку піднесено до 1,850,000 на 1984 рік і 2,300,000 на 1985 рік. Ця квота залишилася посьогодні, хоча вона не має вже великого значення, бо японські автомобільні фірми під внутрішнім і зовнішнім тиском почали відкривати фабрики на американському континенті. За останні вісім років їхнє виробництво в ЗСА зросло з 65,000 в 1983 році до 1,780,000 машин в 1990 році.

Сьогодні, в ЗСА складають автомобілі дев'ять японських фірм; в Канаді три японські і одна корейська. Їхня загальна виробнича здатність становить 2,3 мільйона машин на рік. Вони плянують її збільшити ще до 2,7 мільйона одиниць. Це є поважна частина ринку ЗСА, який за нормальних обставин становить біля 15 мільйонів легкових і вантажних машин. Три найбільші японські фірми в ЗСА є: Гонда, Тойота і Ніссан. Вони швидко станують другою трійкою після Дженерал Моторс, Форда і Крайслера.

З початком і в половині 1980-их років існувала загальна опінія, що японські фірми не були прихильні американському ринкові і що вони тільки його використовували. Ця думка була основана на тому, що всі складні проєктування і технічні виконання разом з краще платними позиціями залишалися в Японії, а в Америці постачали тільки готові частини до складання машин. Найбільші японські філії виконують тепер в ЗСА багато більше технічної праці і переходять на статус, який дорівнятиме трьом американським автомобільним компаніям. Вони будуть спроможні самі проєктувати, технічно виконувати і складати автомобілі. Коли в 1986 році японський імпорт машин займав 28.3 відсотка ринку ЗСА, а складаний в ЗСА лише 4.7 відсотка, то в 1990 році імпортований становив ще 25.8 відсотка, а складаний в ЗСА вже 15.2 відсотка.

Японські автомобільні фірми в ЗСА затруднюють біля 30,000 працівників, не рахуючи затруднених їхніми постачальниками. Зі збільшенням виробничої здатности, число затруднених збільшиться до 35,000 до половини 1990-их років. В Канаді японські фірми затруднюють біля 5,000 осіб. В 1990 році найбільші три японські автомобільні представництва закупили від місцевих постачальників різних частин і матеріялу на суму біля п'ять більйонів долярів. Найбільша з них, Гонда, має торговельні зв'язки з більше як 200 льокальними фірмами, в яких закупила в 1990 році частин і різних робіт на суму більше як 2.2 більйона долярів. Найбільші з них купують чи виробляють від 70 відсотків до 74 відсотків вартости свого продукту в ЗСА, решту імпортують з Японії. Тойота купує біля 75 відсотків свого запотребування від 174 місцевих виробників. У Канаді японські філії закуповують частини і матеріяли від 34 постачальників. Минулого року вони закупили на суму 230 мільйонів долярів.

В 1990 році Тойота продала 854,879, а Гонда — 779,208 особових авт. Ці фірми змагаються за третє місце на ринку ЗСА. Вони змагають витиснути Крайслера, що продав в 1990 році 860,834 автомобілів, тільки на кілька тисяч більше ніж Тойота. Одначе, додавши вантажні авта, Крайслер продав 1,698,068 всіх машин у порівнянні з 1,058,005 Тойоти. В пляні Тойоти є продати 1,5 мільйона машин до 1995 року.

Подиву гідним є темпо японського наступу на американський ринок. Гонда, наприклад, почала свої інвестиції в ЗСА в 1979 році виробництвом мотоциклів. Ніссан почав в 1983 році, а Тойота — в 1984 році. Їхні пляни є рости і збільшувати виробництво в ЗСА і тим самим не тільки зменшувати свої імпорти з Японії, а конкурувати і витискати американські фірми, подібно до інших товарів. Виринає питання: як довго буде толерувати цю ситуацію, в першу міру робітнича юнія, а далі — американський протекціоністичний сантимент? Це японські фірми передбачали і передбачають, і тому стараються стати місцевими продуцентами в повному розумінні цього значення. Вони засновують спільні підприємства та відкривають фабрики моторів, складових частин, ляборaторії й інженерні установи.

Закупи японських фірм у ЗСА збільшуватимуться, зокрема в ділянці знаряддя і устаткування, виробу моделів й обробної промисловости, які дотепер у великій мірі вироблялись у Японії. Але все таки японські автомобільні фірми Америки не уважаються за цілком американські і правдоподібно так залишиться й надалі. Президент Мазди є такої думки, що американці дивляться тепер на японські інвестиції в ЗСА більш критично, ніж п'ять років тому.

МІЖНАРОДНА АҐЕНЦІЯ енерґетики, до якої входять 21 країн світу включно зі З'єднаними Стейтами Америки, запропонувала членським країнам, в більшості европейським, знести обмеження в користуванні бензиною, яке було введене в життя під час війни в районі Перської затоки. На пресовій конференції в Парижі керівник цієї аґенції Джеффрі Чіпперфілд заявив кореспондентам, що війна закінчилася, запасів нафтяних продуктів є досить і аґенція анулює раніше обмеження на бензину. На думку Чіпперфілда ціни на оливні продукти зменшаться в чергових місяцях, бо запасів оливи є досить.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Ізраїля Дейвид Леві заявив кореспондентам, що жодного миру на Близькому Сході не буде, якщо ЗСА й арабські країни домагатимуться від Ізраїля територіяльних концесій. Зрештою, заявив Леві, в такій конференції, на якій будуть обговорюватися проблеми територій на західньому березі ріки Йордан і в смузі Ґази, Ізраїль не буде брати участи, а без його участи ніхто не має права вирішувати зміну кордонів будь-якої держави. Кореспонденти і політичні аналітики кажуть, що заява Леві появилася після того, як президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш закликав Ізраїль до компромісів в ім'я довготривалого миру.

Володимир Жила

ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА

(До 25-річчя появи першої збірки новель „Самотність")

II.

В цілому, „Самотність", на мою думку — це не спадщина почуття самотности, яка насторожує читача, як підкреслював один з критиків, а глибокі душевні переживання, в яких виразно звучать акорди віри в краще майбутнє.

„Павлів тріюмф" (1977) — це дальше продовження творчого росту письменниці. Збірка пройнята психологічно-ліричними думками, просякнутими провідною ідеєю „Чи Ваш, Павле, тріюмф не передчасний трохи?" У ній висловлено також і чимало надії, зокрема для тих, „хто вірить". Пишучи про красу, письменниця не забуває про людей, про їхні страждання й надії. Силою такого великого чуття і душевної тривоги сповнене оповідання чи точніше новеля, „Я знову на Україні". Тут письменниця, сприймаючи навколишню красу всеперемагаючої природи, дає кілька прекрасних ліричних образів, що сповнюють нас в душі надією, але тут же і дещо насторожують: „І там я. У білій хустині, як у лебединих крилах... Гостро і твердо черкається стежки місяць і там вже гойдається довго, довго. У нових чоботях полями пробігає мороз... І якби удвоє хтось розломлює срібну підкову — увечорі дзвенить, продзвонює холод". Хустина тут не звичайна частина одягу, який пов'язують на голову, шию чи напинають на плечі — це лебедині крила — символ радости „із-за далеких морів". На неї набожно глядять жінки, а „їхні обличчя рожевіють". Вони не торкаючись хутини, „дивуються і шепочуть: яка ж вона біла... А тоді одна за одною мовчки виходять, але в очах уже жаринка надії". Це ж пророча візія свободи, що поширюється в Україні і мандрує до людських сердець, наповняючи їх надією на краще.

Третя з черги книжка Л. Коленської — це збірка новель „Дзеркала", видана у Видавництві УНСоюзу „Свобода" в 1981 році. Тематика її, як і в попередніх творах, різнорідна і сучасна. Вона обговорює проблематику родини, молоді й, звичайно, любови. У новелі „Розмова з канделябром", що не має персонажів високої моралі, а точніше диваків, ми є свідками переходу у світ уяви, що створюється в героїні підсвідомо під натиском душевних переживань. „Зудар з дійсністю, відчуження від неї чоловіка, — пише Наталка Пазуняк, — доводить її до втечі від свого подружжя і від себе самої". „Розмова з канделябром" в цілому цікава образом „тітки Ольги" та добрим зображенням натяків на порожнечу в побуті певної частини нашого суспільства. Анатоль Юриняк в „постаті балакучого канделябра" добачає навіть флер чи серпанок елементів символіки й містики.

Найкращим твором цієї збірки є „Дзеркала" — повість написана за зразками кінця XIX та початку XX століть під впливом творів Кнута Гамсуна, Лесі Українки („Блакитна троянда", Ольги Кобилянської тощо. Соня (Софійка) виростає тут „на справжню героїню, взірець найвищої посвяти людини для покривдженого ближнього". Ми відчуваємо її складний внутрішній світ, порухи її серця, її бажання і горіння.

Значним твором збірки є також „Загибель птахів". Ця річ цікава теж змістом. Любов, що її змалювала письменниця, з'являється тут на тлі якогось психічного побоїща, викликаного нещирістю й поверховістю еміґрантського життя. Доброю паралелею, що справді вражає в творі, є трагічна загибель птахів, які попали в пастку людського дому та, шукаючи виходу на волю, згинули за вийнятком однієї пари, що зуміла врятуватись, вилетівши через вікно. Вдалим твором збірки є „Мій сусід" — унікальний образ наркомана в нашій літературі. На крутих дорогах заперечення правдивих засад моралі, наркоманії і національного самовідречення стоїть Каміля (новеля „Каміля"). Вона „то наближається до Марка, українського юнака, то віддалюється від нього на бездоріжжя звихненого життя. Врешті відходить, вірна клича 'починати нову епоху без безглуздя традиційних залишків' „...Цілком діяметрально протилежні враження збуджує новеля „Дженні, вернися". Дженні — Іванка, дочка мішаного подружжя, самотужки, без допомоги матері, починає почувати себе українкою, то знову повертається на старі шляхи заперечення, щоб вкінці мало не в підсвідомості таки дійти до свого рідного походження. Це глибоке духове самопізнання завершує і цементує подорож в Україну.

Молодість, любов, краса з'являються в окремих новелях Л. Коленської. Письменниця дорожить ними, проникаючи в найтонші порухи людської душі, щоб відкрити її щораз нові закутини та змалювати світла й тіні людської істоти. Тому психологічно і заглиблено вона зображує усе, що підказує їй серце та душа. Це в стилістичному розумінні, пише Микола Щербак, наближає її до великого майстра мистецького слова Михайла Коцюбинського та його імпресіонізму. Проте „йдеться тут, — стверджує критик, — лише про мистецьке бачення світу. Любов Коленська, знаходячи себе, по-своєму відлунює людську душу, по-своєму добирає способи образного й поетичного відтворення життя.

Остання збірка Л. Коленської „Потойбіч Рубікону", також видана у Видавництві Українського Народного Союзу „Свобода", в 1988 році, охоплює оповідання, новелі, нариси і однойменну драму. Глибоке психологіч-

(Закінчення на стор. 3)

Про одну „білу пляму” з нашого минулого

У суботу, 23-го березня, 64-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує в Ню Йорку вечір спогадів про процес 59 молодих українців, який відбувся в січні 1941 року у Львові перед совєтським судом. Обвинуваченими на процесі були головним чином студенти і студентки Львівського Університету та учні середніх шкіл. Їм закидали приналежність до Організації Українських Націоналістів, підготову повстання, саботажі, зраду батьківщини, словом, обвинувачення відомі з усіх совєтських судів. 42 обвинувачених, в тому 11 дівчат, засудили на кару смерти, інших на 10 років концтаборів і 5 років заслання. Проти присуду була внесена касація, але Верховний Суд УССР затвердив вироки смерти. Щойно в березні 1941 року Верховна Рада СССР помилувала 10 дівчат і 11 хлопців. Їм замінили смертні присуди на кари 25 і 15 років таборів і заслання. Напередодні нападу Німеччини на Совєтський Союз більшість тих в'язнів перевезли до в'язниці в Бердичеві. Коли ж німецькі військові частини наблизилися до Бердичева, НКВД підпалило в'язницю і намагалося вязнів знищити. В результаті згинули два учасники процесу 59, а іншим пощастило врятуватися втечею.

Не тільки ширша громадськість, але також мешканці Львова не знали нічого про процес, бо він відбувався в повній засекреченості. Таким чином ця подія залишилася мало відомою, а то й невідомою. Зрештою, після того прийшла німецька окупація, боротьба проти неї, а з нею нові жертви українського народу, та й загалом війна, так що процес 59, як і інші подібні процеси, пішли в непам'ять. А з другим приходом большевиків і з новою хвилею терору проти ОУН і УПА та всього, що українське, не могло бути й мови про відгребування історичних подій. Зрештою, в Україні не залишилося мабуть тоді ні одного свідка процесу 59, бо кілька оцілілих „смертників” виїхали на Захід, а ті інші, що були засуджені на примусові роботи і заслання, також після повернення в Україну мовчали. Таким чином процес 59 залишався „білою плямою” в нашій найновішій історії.

Щойно тепер, коли Україна пробуджується, почалися на рідних землях розшуки і намагання відтворити в пам'яті народу те, що було насильно закрите комуністами, оплюгавлюване і безоглядно знищуване.

В такому пляні 64-ий Відділ СУА влаштовує свій вечір щоб внести хоч трохи світла в одну призабуту подію нашого минулого. Участь у вечорі будуть брати також деякі учасники процесу 59.

Н. Н.

Дітройтська...

(Закінчення зі стор. 1)

подякував за співпрацю усім членам Управи, які йому помагали. Тому, що усі звіти були вичерпні і докладні, ніхто не зголосився до дискусії.

За Контрольну комісію звітував її голова Йосиф Постоловський. Він підкреслив гарну працю Округи, особливо касира і членів Екзекутиви, ствердив правильність кінцевого сальда і подав внесок не уділення абсолюторії уступаючій управі. Його внесок прийнято одноголосно.

За Номінаційну комісію звітувала Ольга Марущак. Вона запропонувала нову Управу у такому складі: голова — д-р О. Серафин; заступники — І. Прийма і С. Віхар; секретар — Р. Лазарчук; касир Я. Базюк, пресовий референт — З. Василькевич; вільні члени — д-р Атанас Слюсарчук, Катерина Назарк, Осип Бігун, Григорій Корбяк, Дмитро Коршиловський, Петро Залуга і Ю. Руб. Крім того Ірина Прийма буде виконувати обов'язки організаційного референта, а С. Віхар — англомовного дописувача. Контрольна комісія залишилася в складі Й. Постоловський, голова і О. Марущак та Стелла Федик — члени. Внесок Номінаційної комісії прийнято одноголосно.

Відтак слово мала головний предсідник УНСоюзу У. Дячук. Вона подякувала Управі за гарну працю для УНСоюзу, особливо д-рові Серафинові, та гостинне її прийняття під час перебування в Дітройті. Натякнула також про надходяче 100-ліття УНСоюзу і підкреслила факт, що тепер Екзекутива не має постійного організаційного референта і тягар приєднання членства лежить на секретарях відділів. У загальному квоту виповнено на 80%. Опісля подала аналізу Дітройтської Округи, у якій перше місце взяв д-р Слюсарчук (16 членів), друге К. Назарк (15 членів), третє С. Федик (12 членів) і О. Марущак (11 членів). Інші секретарі придбали по шість і менше членів. Дальше У. Дячук дала перегляд майна УНСоюзу і інформувала про працю Бюра УНСоюзу у Вашінґтоні під проводом Евгена Іванціва та про працю кореспондентки УНС у Києві Марти Коломиєць. Просила секретарів подавати до Головної Канцелярії прізвища їхніх заступників. Особливу увагу звернула присутнім на нову пенсійну грамоту та пересилання чеків дивіденди або пожертви від членства на Фонд Відродження України — УНС.

У внесках і запитах новообраний голова д-р Серафин подав тентативний плян праці на майбутнє, особливо пожвавлення праці досі організаційно неактивних відділів. Висловив побажанняк, щоби у „Свободі” і „Українському Тижневику” частіше, чи радше скоріше, появлялися дописи з Дітройту чи дальше віддалених осередків, мимо того, що є багато вісток з України чи місцевостей зі східнього побережжя. В дискусії брали ще участь д-р Слюсарчук, С. Віхар, Роман Куропась і Ірина Прийма. На їхні питання У. Дячук давала вичерпні відповіді.

У загальному перебіг Загальних зборів був під знаком гарної співпраці з Головним Урядом і журби за майбутнє УНСоюзу. Наради закінчив д-р Серафин. Він подякував У. Дячук за те, що могла бути на Загальних зборах Округи і за її цінні інформації і поради, а присутнім за участь. Висловив надію на дальшу корисну працю Округи і попросив всіх на вечерю.

Під час вечері приємно проведено час на товариській гутірці.

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Зустріч з д-ром О. Миндюком в Чикаґо

У середу, 27-го лютого, українські лікарі в Чикаґо мали вийняткову нагоду зустрітися та обмінятися думками з д-ром Олександром Миндюком, директором львівської обласної дитячої спеціялізованої лікарні проблем Чорнобиля. Ця товариська зустріч відбулася в новій домівці УЛТПА при Культурному Осередку в Чикаґо, при участі вісьмох лікарів-членів управ УЛТПА і СФУЛТ.

Група лікарів-учасників під час зустрічі з д-ром О. Миндюком (сидять, зліва): М. Клодницька-Процик, О. Миндюк, П. Пундій, (стоять, зліва): Ю. Процик, М. Харкевич, П. Моцюк, В. Трухлий, П. Демус, Я. Панчук.

Д-р О. Миндюк коротко розповів про історію і діяльність цієї лікарні для дітей, пошкоджених нуклеарним вибухом у Чорнобилі. Його розповідь викликала ряд запитань і дискусію. Під цю пору, як ствердив гість з України, лікарня має 160 ліжок, заповнена дітьми до 14 року життя, які хворіють в наслідок радіяції, в першу чергу дітей хворих на левкемію. Лікарня має можливість поширення до 250 ліжок, але бракує ще додаткових ліжок і так необхідної модерної апаратури, а піклуються тою справою Надя і д-р Зенон Матківські. 18-го березня має відлетіти черговий літак з потрібними речами прямо до Львова. Д-р Миндюк з подякою згадав теж про діяльність д-рів Володимира Гординського і Юрія Сумика, які роблять заходи, щоби в цій лікарні влаштувати модерну дослідну ляболаторію. Він запрошував українських лікарів-спеціялістів щоб приїжджали до цієї лікарні на два-три місяці (де буде для них забезпечене безкоштовне мешкання і харч) і там працювали з місцевими лікарями. На запитання хто працює в цій лікарні, д-р Миндюк відповів, що працюють молоді і здібні, зі знанням мов, лікарі, що були вибрані конкурсовою комісією, до якої, між іншим, належить проф. О. Кіцера. Всі вони є членами Українського Лікарського Товариства у Львові.

На закінчення зустрічі голова головної управи УЛТПА д-р Марія Клодницька-Процик подякувала гостеві та вручила йому персональний дарунок і „Історію України” Ореста Субтельного, а архівар УЛТПА і СФУЛТ д-р Павло Пундій подарував для бібліотеки лікарні найновіше число „Лікарського вісника” та кілька книжок з історії української медицини.

П. П.

„Квіти” Я. Вижницького

Ярослав Вижницький належить до найбільш роботящих і творчих наших сучасних мистців.

Першу свою виставку образів мав у Ню Йорку у 1964 році — скільки було їх згодом він сам не тямить. Але твердить, щороку малює яких 70 і більше образів. З усіх ділянок культури в українській діяспорі — образотворче мистецтво стоїть на першому місці.

У своєму нарисі про Я. Вижницького у „Новому шляху” в Торонто з нагоди виставки Вижницького у тамошній Мистецькій ґалерії Шафранюків я писав, що „справжня сила і вартість Ярослава Вижницького у квітах і пейзажах, себто там, де він може орудувати кольорами”. Це твердження з перед 23-ох років актуальне і тепер. Бо Вижницький — один із найкращих наших кольористів-романтиків, за мистецьким напрямком на межі між реалізмом і імпресіонізмом, кохається в кольорах і вміє здобувати з них красу, сповиту своєрідним чаром.

Я. Вижницький: „Троянди”.

Він такий фанатик кольорів, що три роки тому поїхав із сином до північної Індії, до Непалю, звідки дряпався по Гімалаях, бо почув був, що в Гімалайських горах можна знайти кольори, яких нема ніде інде. Його виставка в Ню Йорку під гаслом „Гімалаї”, мала більший успіх, як, мабуть, сам мистець сподівався.

Цим разом він виступає 17-го березня у ґалерії ОМУА теж з однородною виставкою „Квіти”, під спонзорством Українського Лещетарського Клюбу, якого є довголітнім членом. Як у кожного образотворчого мистця з високою фаховою освітою, рисунок і перспектива вже не грають ролі.

Не грає ролі й тематика, а найбільшу ролю грає виконання. Артист-маляр кольорист не може знайти кращого поля до вияву свого таланту й мистецької вартости, як у квітах. 40 експонатів на тій виставці будуть виявляти тайну, якими різними можуть бути барвисті троянди, ґлядіолі, далії й айстри. Чи є хтось у світі, хто не любить квітів?

Іван Кедрин

Любов Коленська

(Закінчення зі стор. 2)

не наснаження, добрий розповідний стиль разом з плеканою мовою характерні й цьому виданню. Оповідання „Про любов, що ще й нині ходить по землі, або про Євгена, Тіну і трояндовий кущ” напрочуд цікаве своїм змістом. Воно змальовує непереможне любовне почуття в противенстві до життя й навіть самої смерти. Цей стан, на думку Романа Кухара, „Набирає символічного забарвлення, стає наче б моттом для всього творчого циклу й надає суцільного характеру решті творів цієї змістовної книжки”. В оповіданні є також чудові пейзажі, що мають не тільки ключове значення, але також вагомий вплив на ідейне спрямування. Для прикладу відзначимо малюнок весни: „Нижче землі черкнулось своїм розсміяним і молодим обличчям сонце. Танечним кроком, ніби промінна добра фея, пробіглась вулицями містечка весна, позолотивши навіть хідники вулиць”. Пейзаж цей створений за принципом гармонійної співзвучности з внутрішнім станом героїв оповідання. В ньому письменниця вдається до яскравих епітетів, пробуджених сонцем, що роблять малюнок світлим і радісним. Такий підхід викликає у читача потрібний настрій, піднесеність та збуджує зацікавлення оповіданням. Але тут же жорстока доля приводить до трагізму зарученої молодої пари, Тіна вмирає, але шляхетні вартості непереможного розвитку життя не пропадають, а, навпаки, приводять до перемоги духового принципу над матеріяльним.

У нарисі „Незвичайне Різдво, незвичайні гості” змальовано Різдво 1939 року під большевиками в Західній Україні та трагічну долю молодшого покоління, що, не зважаючи на небезпеку переслідування з боку безбожної влади, рішається охрестити свою дитину і то під час Свят-Вечора. Хоча це хрищення приховане, але воно наскрізь величне своїм змістом і чаром. „І так того вечора, — пише Л. Коленська, — Галочка стала моєю похресницею. Я завжди бачитиму, немов на картині Євгена (старшина Червоної армії) і Мар'яну (його дружина), блідих від хвилювання і водночас щасливих, та й Галочку бачитиму, коли я обійняла її, щоб стати їй хресною матір'ю. Мені завжди ввижатимуться її широко розкриті очі і урочистість, яка торкнулася її обличчя, коли мій вуйко зробив на її чолі знак хреста. І наче сьогодні — передо мною рука Галочки, коли в хвилині хрещення горнула до себе Святвечірнього янгола, який мав для неї більше значення, як для усіх дітей у вільному світі, що кожного дня можуть його бачити хоча б на візерунку”. Це хвилини глибокого душевного потрясення та духового піднесення.

Добре враження виніс я також від драматичного твору Л. Коленської в однойменній збірці. У ньому, — пише Роман Кухар, — письменниця осягнула драматичний катарсис (очищення), викликаючи у чатачів співчуття до страждань її героїв, страх за їхню долю та справедливий гнів на кривдників.

Вперше нагороджено Любов Коленську на конкурсі СФУЖО в 1977 році за її новелю „Дженні, вернися”, а на 6-му літературному конкурсі Українського Літературного Фонду імени Івана Франка жюрі признало їй другу літературну нагороду за збірку „Дзеркала”.

Підсумовуючи, хочемо сказати, що „Лягконізм, уривчастість фрази з промовистими павзами, а поруч розгорнені яскраві метафори, влучні соковиті порівняння — такі питоменні особливості стилю Любови Коленської. Сюжетно дрібнішим її творам характерна дещо силувана метафоричність, будована часто на різних взаємосуперечних асоціяціях. Беручи до уваги, що в справжній новелі дійові особи багато переживають і мало діють, новеля це справді трудний жанровий різновид, що ґрунтується на глибокому знанні психології людей та на вмінні відтворити їх внутрішній світ. Керуючись цим принципом, хочемо ствердити, що далеко не всі писання авторки в збірці „Дзеркала” можна схарактеризувати як новелі. В цілому критика і читач уже знають письменницю, знають її обдарованість та її творчі успіхи не лише в мистецькій прозі, але також і в драматичному жанрі. Мушу тут ствердити, що з слізьми на очах я закінчив читання її розлогого оповідання „Про любов, що й нині ще ходить по землі, або про Євгена, Тіну і трояндовий кущ”. Цей твір, на мою думку, — це сучасне своєрідне шекспірівське „Ромео і Джульєта” — мистецький шедевр.

У 25-річчя появи першої збірки „Самотність” побажаємо письменниці від щирого серця дальших мистецьких звершень, міцного здоров'я і багато років творчих дерзань.

Капеля Бандуристів друкує програмку

Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка, яка була заснована в Україні 1918 року, а 46 літ тому виїхала з України, від 6-го червня до 24-го червня 1991 року повертається в Україну з кличем: „Ми знов з тобою, Україно!”

Концертові виступи відбудуться в слідуючих містах України: Київ, Харків, Дніпропетровське, Чернівці, Львів, Канів, Донецьке, Кривий Ріг, Івано-Франківське, Полтава, Запоріжжя, Умань, Тернопіль.

Поворот капелі в Україну докаже нашим братам, що ми зберегли себе в діяспорі, заховали нашу національну ідентичність, як також зберегли наші духовні надбання.

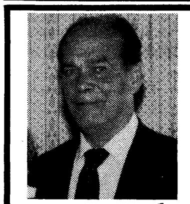
З цієї нагоди буде видана тут в Америці брошурка-програма концертів капелі, яку повезуть капеляни зі собою в Україну. Ми рівночасно бажаємо принести нашим братам вістку про професійні успіхи поодиноких осіб, нашу зорганізованість у громадському секторі життя, наші надбання фінансових установ та релігійного життя, про що так мало є відомим їм.

Оголошення-привіти просимо переслати найдальше до 30-го березня 1991 року. Кошт оголошень і привітів: 1,000 дол. — за сторінку, 500 дол. — за 1/2 сторінки, 250 дол. — за 1/4 сторінки.

Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка

У ДУЖЕ ЗАСЕКРЕЧЕНІЙ СУПЕРЕЧЦІ федеральні експерти поділилися на два табори коли йдеться про те, чи тисячі нуклеарної зброї, що її Америка утримує на території Европи є відповідно забезпеченою проти тероризму та крадежу. Суперечки дуже загострилися якраз тепер, під час і після військових подій в околицях Перської затоки, коли погрози тероризму дуже посилились. Виглядає, що вищезгадана суперечка зосередилась на тому, чи спроможні будуть американські військові з'єднання перешкодити здійсненні терорестичних плянів викрадення такої зброї та чи вразі здійснення цього терористами зможуть відібрати вкрадене добро.

В пам'ять незабутніх нам приятелів
д-р Володимира Михайлова та його дружини Софії,
складаємо $200.00 (двісті дол.)
на „ЛІТНЯ ШКОЛА УКРАЇНІСТИКИ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ”.
Родина ЯМРОЗИКІВ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого
і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА
бл. п.
ЯРОСЛАВА НАЗАРКЕВИЧА
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
дня 7-го квітня 1991 р. о год. 10-ій ранку
в церкві Успення Пречистої Діви Марії
57th Court, Маямі, Фльорида
АНТОНІНА — дружина з родиною

У ДЕВ'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ
У ГОСПОДНЮ ВІЧНІСТЬ
св. п. інж.
ДМИТРА КУЗИКА
ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ
будуть відправлені
в середу, 13-го березня 1991 року
у соборі св. Софії в Римі;
у храмі Жировицької Богоматері в Римі;
у каплиці оо. Студитів у Кастельґандольфо;
у храмі Пренепорочної Діви Марії в Люрді;
у церкві оо. Студитів у Вудстоку (Канада);
в Україні;
у церкві св. свщм. Йосафата у Тремтоні
(о год. 8-ій ранку).
Приятелів і знайомих прохаємо згадати покійного у своїх молитвах.
Дружина ДАРІЯ із синами і родиною

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що в середу, 6-го березня 1991 р. в ранніх годинах, несподівано, в шпиталі Мелборне, Фльорида, відійшов у вічність
наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ
сл. п.
МИХАЙЛО ЛІСЕВИЧ
народжений 3-го серпня 1912 р. в с. Тавурів, Бережанщина, Україна.
Покійний колишній в'язень польських тюрем в Бережанах, Львові і Картузької Берези, був членом парафії св. Миколая — Української Православної Церкви в ЗСА і членом української громади Маямі-Ґоллівуд, Фльорида.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 12-го березня 1991 р. о год. 10-ій ранку із церкви св. Андрія Первозванного на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
В глибокому смутку, про молитви за спокій душі покійного просять:
дружина — ОЛЬГА
син — ЯРОСЛАВ з дружиною ДЖУДІ і синами НИКОЛАЄМ і ГРИГОРІЄМ
сестра — АНАСТАЗІЯ КОВАЛЬ з родиною в Україні
ближча і дальша родина в Україні й Америці

Відзначення Дня незалежности в Томс Ривері

У вівторок, 22-го січня, американсько-український клюб в Томс Ривері, Ню Джерзі, відзначив роковини незалежности та соборности України піднесенням українського прапора. Члени американсько-українського клюбу з великим святочним піднесенням зібралися біля адміністраційного будинку округи Ошин для відзначення 73-ої річниці проголошення незалежности України. Було присутніх коло 30 членів клюбу, крім провідників українських організацій і провідників округи Ошин.

Під час піднесення прапора пригадали війну на Близькому Сході. „Американські вояки б'ються на чужій землі не лише щоб показати тиранам і диктаторам як Саддам Гуссейн, що вони не мають права нападати на своїх мирних сусідів, як Кувайт, і не бути покарані", сказав голова українського клюбу в окрузі Ошин Володимир Жубановський. Він також сказав, що „це є початок нового світового суспільства, яке шанує права і незалежність усіх країн і людей". Голова клюбу підкреслив, що „в Україні українці домагаються належати до цього нового світового суспільства, збудованого на основі справедливости і волі для всіх. Український

Українська громада Томс Риверу в день відзначення незалежности.

народ багато натерпівся і мільйони українців загинули в боротьбі за цю Богом дану волю".

Голова клюбу В. Жубановський закликав американців, щоб вони морально підтримали та не відвертали та не відвертали своїх „спин" від „волелюбних українців", але збільшували свої інтереси (бизнеси) і соціяльні зв'язки з Україною, українськими провідниками і народом.

Український прапор також був піднесений біля міського будинку округи, на вулиці Вашінґтон, зразу ж після підняття прапора біля будинку округи Ошин.

На вічне прославлення пам'яті св. п. д-ра В. Михайліва

У понеділок, 11-го лютого, пізнім вечором, відійшов у вічність у Ню Йорку на 93-тому році творчого і трудолюбивого життя д-р Володимир Михайлів, визначний громадський і політичний діяч ще в Україні і пізніше в діяспорі. Протягом своєї довголітньої діяльности, яку він не припиняв аж доки не знеміг, знесилений поважним віком, покійний виявив безмірну відданість українській визвольній справі і послідовній праці для неї. Почав її ще як учасник Листопадового зриву в 1918 році, як старшина УГА в дні всенаціонального відродження в 1918—20-их роках, і далі як учасник творення УВО, а опісля ОУН, як член ОУН і член Проводу Українських Націоналістів, як видатний діяч ОДВУ і довголітній Генеральний секретар ЦУ ОДВУ. Тут, вже на поселенні, в ЗСА, працював не тільки в ЦУ ОДВУ, але був співосновником і неодмінним Головою Українського Визвольного Фонду. На загальногромад ському і політичному відтинках св. п. д-р В. Михайлів був дуже активним членом політичної ради УККА, учасником трьох останніх конґресів СКВУ, був членом Української Національної Ради і членом Уряду УНР в екзилі під час головування д-ра А. Фіґоля. Вістка про смерть цього видатного націоналістичного діяча викликала жаль і смуток серед широких кіл його друзів, приятелів і української громади.

У глибокому смутку зібралася численна українська нюйоркська громада в четвер, 14-го лютого, в похоронному заведенні П. Яреми, де о. Теодозій Ільницький, ЧСВВ, відправив Парастас-Панахиду за спокій душі св. п. д-ра В. Михайліва та склав горем прибитій родині найглибші співчуття: синові Богданові, синовій Олі, внукові д-рові Петрові і його дружині Беленті, внучці Оксані та кузинці покійного Стефанії Шипулі. Біля домовини св. п. покійного стояла почесна стійка — ветерани Другої світової війни з прапором Об'єднання Українських Ветеранів (ОбВУА) в ЗСА Микола Турецький, Володимир Процик та Володимир Ганчук. Після відправи Парастасу-Панахиди прощали св. п. покійного Микола Турецький від ОбВУА, інж. Петро Т. Байбак від ЦУОДВУ і ОУН, від Осередку Уладу пластунів сеніорів Володимир Процик, складаючи одночасно родині покійного глибокі співчуття від проводів і членства. У прощальному слові Микола Турецький згадав про славні діла св. п. покійного як учасника Листопадового зриву і бойового старшину Української Галицької Армії, з якою пройшов усі героїчні і трагічні моменти визвольних змагань в 1918—20 роках. Друг покійного з Слобожанської України інж. Петро Байбак підкреслив у своєму прощальному слові ту віддану, послідовну і невтомну працю св. п. д-ра В. Михайліва на всіх відтинках служби Україні, яка повинна бути прикладом до наслідування, зокрема сучасному молодому поколінню. Дуже тепле і дружнє прощальне слово сказав Володимир Процик, наголошуючи, що св. п. покійний керувався у своїй багатогранній праці морально-етичними засадами Української Пластової Організації глибокою релігійністю та безкорисною і відданою працею на службі свого народу, пластовим салютом „СКОБ" попрощав свого друга на далеку і безповоротну дорогу.

Кінцеві похоронні обряди продовжувалися у п'ятницю, 15-го лютого Панахидою, а опісля в церкві св. Юра заупокійною Святою Літургією, яку відправив о. Лаврентій Лавринюк, ЧСВВ, прощаючи покійного як прикладного християнина і трудолюбивого громадського діяча. Тіло покійного перевезено на цвинтар Св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., та поховано в родинному гробівці, де похована його дружина св. п. Софія. На цвинтарі біля домовини востаннє зібралася Родина, друзі, приятелі і представники організацій з Ню Йорку, Нюарку, Філядельфії і Трентону, а між ними однодумці — заступник голови ПУН д-р Зенон Городиський, секретар ПУН проф. д-р Наталія Пазуняк, почесний голова ЦУ ОДВУ проф. д-р Богдан Гнатюк, голова Об'єднаних Громадських Організацій метрополії Філядельфії інж. Михайло Нич, представник пластового сеніорату Ню Йорку Володимир Процик, скарбник Визвольного Фонду інж. Омелян Суховерський.

Панахиду і обряд запечатання гробу відправив о. Лаврентій, ЧСВВ, та подякував від імени родини св. п. покійного за участь в похоронах. Голова Головної Управи ОбВУА провів останній апель, а ветерани ОбВУА В. Шпирка і Мирослав Роговський з прапорами УСС і ОбВУА, Микола Турецький, К. Гречак, В. Процик віддали св. п. покійному останній салют. Піснею „Чуєш, брате мій" всі учасники попрощали св.п. д-ра В. Михайліва у вічність. Від імени родини о. Лаврентій, ЧСВВ, запросив учасників похорону на тризну, яка відбулася в ресторані „Мекітріс", що біля Бавнд Бруку. Після молитви за спокій душі покійного тризною провадила секретар ПУН проф. д-р Н. Пазуняк. Слово про життя, діяльність і важливу ролю св. п. д-ра В. Михайліва в українському громадсько-політичному житті виголосив д-р Зенон Городиський, який наприкінці свого слова висловив глибокі співчуття родині покійного. На тризні прощали св. п. покійного від ЦУ ОДВУ інж. П. Байбак, від головної Управи ОбВУА Осип Труш і близький приятель та співробітник св. п. д-ра В. Михайліва в ЦУ ОДВУ, ІСНО, Визвольному Фонді, УАК-Раді, КУППО і Комітеті Відзначення Жертв 50-ліття Голоду в Україні Володимир Процик. В похороні і на тризні брали участь ще друзі покійного, брати Стецини, В. Марущак, приятелі родини св. п. покійного з Пласту Люба і Ярослав Федуни з дочкою і Вербицькі. На закінчення тризни син св. п. д-ра В. Михайліва Богдан подякував усім за участь в похороні і тризні і за щирі співчуття.

У пам'ять св. п. покійного присутні після Парастасу-Панахиди в Ню Йорку і на тризні склали щедрі пожертви на Визвольний Фонд та інші добродійні цілі. Співом „Вічна пам'five" і „Чуєш, брате мій" закінчено похоронні обряди.

Володимир Процик

М. Оришкевич — „Жінка року"

За свою „посвятну і віддану громадську діяльність в ділянках суспільної опіки і допомоги Україні", Мирослава Оришкевич, голова Комітету суспільної опіки, одержала від Українських Злучених Організацій Великого Клівленду високе „особливе відзначення" Жінки року.

Завершивши вищі студії в школі прикладних соціяльних наук Вестерн Різерв університету, Мирослава Оришкевич присвятила свою професійну кар'єру незрячим та частково зрячим при Клівлендському центрі незрячих.

Заходами Мирослави Оришкевич створено реєстр незрячих дітей у північному Огайо та першу дитячу реабілітаційну програму. Створено семінари для діябетиків та їхніх дорадників. Мирослава Оришкевич стала ініціятором ВІСТА програми в Клівленді та керівником ВІСТА добровольців при центрі незрячих.

Незрівняний професійний вклад Мирослави Оришкевич для незрячих та частково зрячих українців міжнародного маштабу — це створення бібліотеки озвучених книг. В цій збірці вже понад сімсот книг, з яких майже вісімдесят записала на магнетофонні стрічки сама М. Оришкевич. Вона також школить всіх добровольців-читачів та заряджає цілою звукозаписною програмою. Бібліотека Конґресу Америки займається продукцією та розповсюдженням цих українських озвучених книг.

Отже, Мирослава Оришкевич заініціювала та розвинула єдину програму українських озвучених книг та єдину позичкову бібліотеку для незрячих і частково зрячих українців у світі. Цими озвученими книгами користуються окремі українці, розкинені по всіх континентах. Знаходяться ці книги в публічних бібліотеках Америки і Канади і в приватних книгозбірках в Україні.

„Жінка року"
Мирослава Оришкевич

За новаторство в своїй професії Мирослава Оришкевич давно осягнула міжнародне признання. Два роки (1976—1978) служила вона у Дорадчому Комітеті Реабілітаційної Служби Державного Департаменту Здоров'я, Науки та Достатку. За відданість незрячим та за нововведення, що полегшують їм щоденне життя, одержала Ротарі Інтернешенел Сервис та Огайо Рігабилитейшен Бел Ґрів нагороди.

В 1988 році Мирослава Оришкевич зорганізувала Комітет Суспільної Опіки при Українських Злучених Організаціях Великого Клівленду, який вона очолює.

Початкова мета комітету була допомогти еміґрантам-п'ятидесятникам поселитися в Огайо. Комітет не тільки полагоджував усі вимоги еміґраційного бюра, але й вистарав дарову медичну обслугу, затруднення, помешкання, лекції англійської мови для дорослих тощо. А члени комітету служили перекладачами понад чотириста еміґрантам.

З ініціятиви М. Оришкевич Комітет Суспільної Опіки включив у свою гуманітарну програму допомогу Україні — головно жертвам Чорнобиля.

Згодом під її керівництвом запобігання сліпоті і допомога незрячим та частково зрячим в Україні стали пріоритетом Комітету Суспільної Опіки.

Комітет уже заготовив математичний брайлний код для незрячого науковця-математика у Львові. Рівно ж закупив спеціяльне очне приладдя для читання членові ансамблю „Черемош" під час їхнього перебування в Америці. Заходами комітету, трагічно осліплий юнак Тарас Дороцький приїхав зі Львова на лікування та реабілітацію для сліпих в Клівленді.

Комітет заплянував забезпечити всім необхідним кімнату для офталмологічної діягнози в одному шпиталі в Україні, щоб можна в місцевому маштабі точно збадати й краще лікувати пацієнтів та тим самим запобігти сліпоті.

Щоб уможливити цю коштовну допомогу, Комітет Суспільної Опіки створив постійний допомоговий фонд — Fight for Signt (Конто 6425, Cleveland Selfreliance Credit Union, 6108 Stade Road, Parma, Ohio 44134).

Після Чорнобильської аварії очні недуги, особливо катаракти, серед дітвори України, стали зловісними. Однак є надія, що завдяки постійній щедрості української спільноти та експертній професійній запопадливости Мирослави Оришкевич, Fight for фор фонд уможливить краще лікування очних недуг в Україні.

Українські Злучені Організації Великого Клівленду вручили Мирославі Оришкевич заслужену грамоту Жінки року як вислів найвищого громадського признання.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 8.

М. Бавус, Рочестер. Поправка прізвища з Листи ч. 7

А. Дзедзик, Мейплвуд	20.00
д-р М. Новосад, Елджін	20.00
М. Тершаковець, Маямі	20.00
М. Залуцький, Бронкс	15.00
Т. Кейс, Ню Йорк	15.00
д-р Я. Рожанковський, Енґлвуд Клифс	15.00
Т. Андрусишин, Флашінґ	10.00
В. Багній, Парма	10.00
Р. Бенеш, Торонто	10.00
Я. Бриль, Кліфтон	10.00
Д. Витанович, Берклі Гайтс	10.00
Р. Вжесневський, Торонто	10.00
д-р В. Ґерент, Ворм Мінерал Спрінґс	10.00
В. Делкевич, Рочестер	10.00
Е. Держко, Лортон	10,00
д-р Р. Дзюбик, Норвуд Парк	10.00
М. Дудар, Воррен	10.00
Й. Зубрицький, Джерзі Ситі	10.00
В. Ільчиина, Ст. Лорент	10.00
Ю. Колодій, Джерзі Ситі	10.00
С. Кочій, Чикаґо	10.00
Р. Кратко, Лейквуд	10.00
А. Курдяка, Лорейн	10.00
М. Максимович, Віндзор	10.00
А. Мельничук, Кембридж	10.00
М. Ониско, Мінотола	10.00
С. Партика, Віт Ридж	10.00
І. Решетуха, Корал Спрінґс	10.00
М. Романів, Норт Берґен	10.00
П. Слотюк, Філядельфія	10.00
Я. Тимочко, Джансон Ситі	10.00
С. Шаґала, Ґевертавн	10.00
А. Шульга, Матітак	10.00
Д. Шумило, Лендсдейл	10.00
Р. Шатинська, Чикаґо	10.00
А. Месеренко, Дітройт	7.00
В. Бол'як, Гартфорд	5.00
А. Бойко, Парма	5.00
Х. Бойчук, Стретфорд	5.00
Н. Велич, Сиракюз	5.00
А. Вовк, Торонто	5.00
Б. Волошинович, Ст. Пітерсбурґ	5.00
Т. Войтів, Едмонтон	5.00
Й. Гома, Бриджпорт	5.00
І. Гурман, Тамс Ривер	5.00
Б. Ґачовський, Тонаванда	5.00
П. Дзюба, Рочестер	5.00
М. Дідух, Монтреаль	5.00
К. Дудинський, Норберт	5.00
В. Зозуля, Рослиндейл	5.00
О. Клим, Шамбурґ	5.00
М. Кобзан, Ст. Кетеринс	5.00
М. Козюпа, Ірвінґтон	5.00
В. Комар, Лонґ Айленд Ситі	5.00
В. Конельців, Коламбас	5.00
М. Кульчицька, Монтреаль	5.00
В. Кух, Денвил	5.00
С. Куця, Етобіко	5.00
Л. Ласій, Гекетставн	5.00
О. Левицький, Вудгейвен	5.00
М. Липовецький, Торонто	5.00
І. Манґафас, Ляшін	5.00
Л. Мельник, Елмгирст	5.00
І. Мовчан, Монтреаль	5.00
І. Мороз, Бінґгемтон	5.00
Ю. Ожґа, Непервил	5.00
С. Орловський, Ню Полц	5.00
Т. Павлик, Асторія	5.00
І. Павлюк, Келґері	5.00
А. Петрик, Смокі Лейк	5.00
Г. Підлуська, Лівінґстон	5.00
Р. Поголек, Вінтер Парк	5.00
Е. Порвен, Вест Палм Біч	5.00
Р. Савицький, Вудгейвен	5.00
І. Селеман, Іст Гартфорд	5.00
Б. Смолинський, Шрувсбірі	5.00
А. Тимощук, Стретфорд	5.00
Д. Трояновський, Локуст Велей	5.00
С. Березовський, Чикаґо	3.00
А. Вацлавський, Форест Гилс	3.00
О. Левицька, Каншогокен	3.00
М. Нестерук, Гартфорд	3.00
М. Баранецький, Філядельфія	2.00
П. Німець, Елмайра	2.00

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ЯРОСЛАВ ЦЕЛЮХ, член УНС Відд. 94-го в Дітройті, Миш. помер 23-го листопада, 1990 року на 49-му році життя. Нар. в 4-го травня 1941 року в Бродах, Україна. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Любу, дітей Стефана, Віру і Наталю та маму Володимиру Целюх. Похорон відбувся 27-го листопада 1990 року на цвинтарі „Резуррекшин" в Мавнт Клеменс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ МАЛАНЯК, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш. померла 10-го грудня 1990 року на 98-му році життя. Нар. 21-го вересня 1892 року в селі Торханович, Самбір, Україна. Членом УНС стала 1920 року. Залишила у смутку дітей Кей, Анну, Карла, Юстину, Соню і Геррі, 16 внуків, 27 правнуків і сестру Юстину Ковальчук. Похоронено в Крематорії Святого Гробу в Савтфілді, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 16-го БЕРЕЗНЯ 1991 р.

Асторія, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. УНС о год. 5:30 по пол. в церковному приміщенні при 37-09 31 авеню в Асторії. Проситься членів прибути, вирівняти вкладки, вислухати звітів та інформацій управи. — В. Левенець, гол., М. Климишин, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ 1991 р.

Нюарк, Н. Дж. Річні загальні збори 27-го Відд. відбудуться в домі Пласту, 736 Санфорд авеню в Нюарку, Н. Дж. о год. 1-ій по пол. На порядку: звіти управи і вибір нової на 1991 рік. Проситься членів прибути. — Л. Матківська, гол., Р. Лапичак, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ 1991 р.

Нюарк і Ірвінґтон, Н. Дж. Річні загальні збори Б-ва ім. св. Івана Хрестителя 76-го Відд. відбудуться в залі УКЦеркви о год. 12:30 по пол. при Sandford & Ivy вул. На порядку звіти управи і вибір управи на 1991 р. Проситься всіх членів прибути. — Управа.

НЕДІЛЯ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1991 р.

Філядельфія, Па. 37-мі річні загальні збори 153-го Відд. ім. Л. Мишуги о год. 10:30 ранку в приміщенні УОКЦентру при 700 Сідер Ровт в Абінґтоні. На порядку: відкриття, звіти управи Відділу, вибір нової Управи. Бажаючі можуть заплатити також свої членські внески. Після зборів відбудеться традиційна гутірка з перекускою. Проситься членів Відділу прибути на збори. — І. Скіра, гол., Ю. Данилів, секр., Ю. Стефанишин, кас.

